

MASARYK A EVROPSKÉ SJEDNOCENÍ PETR ZENKL

O velikosti lidí nerozhodují konec konců jejich přátelé a nepřátelé, nýbrž historie. Čas je zkušebním kamenem opravdové velikosti, je soudcem, proti němuž není odvolání, soudcem spravedlivým a neúplatným. V dnešní dynamické a upospíchané době, v níž se události řítí, takže není už pravdou dnes to, co se včera zdálo správné, je období dvaceti pěti let obdobím dlouhým. A ukáže-li se dvacet pět let po smrti nějakého politika a státníka, že se dnes skutečně je to, o čem bojoval, ukazuje se současně, že jde o politika a státníka velkého. Dvacet pět let uplynulo od smrti T. G. Masaryka, a dovolte mi, abych jeho velikost ukázal jen na jedné jediné otázce.

Srdce každého člověka, který miluje svobodu, musí naplňovat radostí vývoj věcí v západní Evropě. Po hospodářském úspěchu tak zvaného společného trhu, sjednocení Francií, Německa, Itálie a země Beneluxu, konečně dochází i k jednáním o sjednocování politické. Velká Británie a jiné evropské země žádají o přijetí do společenství. V Remsi, v městě, v němž byli korunováni francouzští králové, v městě Johanky z Arcu, v hlavním městě Champagne, která byla zhracena statisíci mrtvými vojáky, defilovalo v červenci před prezidentem de Gaulle a kancléřem Adenauerem vojsko, které je jádrem vojska budoucí sjednocené Evropy. President Kennedy ve známé řeči před guvernéry amerických států pozdravuje novou Evropu a přihlašuje se k ní za partnera nejméně vhodného. A Chruščov, aby potvrdil velikost události, zatracuje sjednocenou Evropu, znamenající konec jeho světovládných plánů. Právem se dnes chválí nejen ti, kteří v posledních letech k sjednocení Evropy pracovali, nýbrž i ti, z jejichž učení federalizovaná Evropa povstává jako Fénix z popela dvou světových válek, které byly především hroznými občanskými válkami evropskými. Vzpomíná se dnes na Brianda, na Coudenhove-Callergiho a na mnohé jiné. Zapomíná se však na toho, koho Bernard Shaw chtěl mít prvním prezidentem Spojených států evropských — na T. G. Masaryka.

A přece každý si může přečíst jeho knihu NOVÁ EVROPA, kterou napsal za první světové války a v níž vylíčil své a československé válečné cíle. Jen jeho nepřítelé a ti, kteří byli — a snad ještě jsou — proti federalizované a spojené Evropě, z něho udělali jen bořítele říše Rakousko-Uherské. Lidé zasvěcení, ti, kteří znají dějiny devatenáctého století a začátku století dvacátého, vědí, že Masaryk byl přesvědčený federalista i v politice Střední Evropy a v politice Rakousko-Uherského mocnářství, a že teprve krátkozraká a germanisující politika Habsburků, kteří se dostali do vleku císařského Německa, Masaryka donutila, aby hledal sjednocení Evropy nad hrozbou rakouské a uherské monarchie. Federalisace Evropy nebyla Masarykovým jen nějakým oportunistickým záležitostem, nýbrž organicky vyrostla z politiky české, z politiky, která chtěla učinit z habsburské monarchie federalisované soustátí svobodných a vládnoucích si národů, které mělo být vzorem celé Evropy. Federalisace Rakouska byla ostatně cílem celoživotního úsilí Masarykova učitele a velkého předchůdce Palackého, který jako politik a historik promyslel dějiny Evropy, viděné z jejího středu, jako málokdo jiný. A když se za první světové války Masaryk ocitl ve středu evropského politického dění, při vši své touze po osvobození Čechů a Slováků z útisku nezapomněl na matku Evropu, a v osvobození vlastního národa viděl jen užitečný a nutný krok k jejímu dobrovolnému a svobodnému sjednocení. Masarykovi nepřítelé mu vyčítali „balkanisaci“ Evropy. Přece však druhá světová válka nevyšla z osvoboze-

ných národů, nýbrž z diktátorských států — přece Masaryk na stránce 436 českého vydání své Světové revoluce napsal: „Spojené státy Evropy představují být utopií“ — aby v této své vítězné knize definoval svou víru ve sjednocenou Evropu.

Masarykovi se národnost a mezinárodnost nevylučují, nýbrž doplňují. V „Nové Evropě“ píše: „Národnost jsou přirozenými orgány člověčen-

stva. Člověčenstvo není něco nadnárodního, ono je organizací jednotlivých národů. Jestliže tedy jednotliví národové usilují o svou samostatnost a snaží se rozbit státy, jejich částí dosud byli, není to boj proti mezinárodnosti a lidstvu, nýbrž boj proti utlačovatelům, kteří zneužívají států k nivelisaci a politické jednotvárnosti. Lidstvo nespěje k jednotvárnosti, nýbrž k jednotě — a právě

osvobození národů umožní organickou asociaci, federaci národů Evropy a celého lidstva.“ Všimněme si, jak jsou tato slova dnes živá: i dnes boj ve Střední Evropě proti utlačovatelům, je boj pro evropskou federaci. A boj proti tomu, čemu Masaryk říká „jednotvárnost“, je bojem proti satelitství a komunistické nivelisaci.

(Pokračování na str. 2.)

Stalinova obluda nad Prahou zmizí

Začneme zprávou, kterou vysílaly čs. rozhlasové stanice ve středu večer dne 8. srpna. Právilo se v ní, že „politicko-odborná komise“ pověřená ústředním výborem KSČ, aby vypracovala návrhy na využití místa po Stalinově pomníku v Praze prý „podrobně posoudila podněty, které jí ve značném počtu zaslali občané Prahy i pracující z jiných míst republiky“. A doporučila zřídit na místě pomníku „nevelkou budovu“, která má sloužit společenskému a kulturnímu životu Prahy. Tato stavba bude realizována „v příštích letech“.

Ve zprávě se dále zdůrazňuje, že tento návrh „politicko-odborné komise“ byl v červnu a červenci t. r. předložen k posouzení „stranické i ostatní veřejnosti“, která jej schválila.

Jak vidíte, máme dnes v Československu při nejmenším dvojitou veřejnost. Jednak tu „stranickou“, jednak tu „ostatní“. A bude vás jistě zajímat skutečnost, že o dvouměsíčním projednávání konečného návrhu Stalinovy komise neproniklo do novin ani řádko, ačkoliv šlo o věc, která veřejnost (tu nezvanou do schůzí, svolávaných komunisty) jistě zajímala.

Že se se Stalinovou obludou v Letenských sadech bude něco dít oznámil šéf strany a státu Novotný už loni v listopadu. Teprve v lednu t. r. byla pak ustavena zmíněná komise, která nyní oznamuje, že se „v příštích letech“ něco stane. Nedá se tedy říci, že by KSČ s odstraněním Stalina nějak spěchala. Jistěže v tom hraje roli skutečnost, že stalinismus zapustil ve vládnoucích pražských kruzích hluboké kořeny.

A co s Novotným?

Docela nedaleko od Stalinovy sochy zasazené do strání pod Letnou přebývá jiný nedorozšířený problém, „CSSR“ — Antonín Novotný.

Od případu s bývalým ministrem vnitra Rudolfem Barákem (který byl v dubnu odsouzen na 15 let) neutuchají pověsti o údajně očištěné pozici Novotného, o jeho možném pádu. V červenci se o něm a o jeho režimu rozepsala celá řada i mezinárodně známých novin a časopisů včetně například londýnských Times.

Není pochyby o tom, že Antonín Novotný není tím komunistickým vůdcem, jakým byl třeba Klement Gottwald nebo ještě Zápotocký. Revolu-

cionáře, kteří rozuměli svému řemeslu, nahradil muž, který se sice vyzná v taktice zákulisních mocenských bojů (byl velmi úspěšný, například, v zápolení se Slánským), ale jinak rozumí jen sepisování oběžníků a nařízení, která mají úzký vztah k dogmatům komunismu, velmi málo však společného s potřebami moderního průmyslového státu druhé poloviny dvacátého století a jeho občanů.

Novotný se dostal k moci po Stalinově smrti. Na konci éry, o níž dneska už i z komunistických proměn víme, že ji diktoval ne zcela normální mozek posedlý touhou po všemocenském postavení; posedlý myšlenkami, které neměly zdravý základ. Stalinovou smrtí začíná krize v komunistickém hnutí, která se v dalších letech šíří lavinovitě i do hloubky.

Novotný převzal tedy moc v době, která postavila komunistické vůdce před docela nové úkoly a problémy — a bylo už delší dobu jasné a po aféře Barák a z pohledu na dnešní hospodářskou situaci Československa je ještě zřetelnější, že si s nimi nevěděl a neví rady.

(Pokračování na str. 2.)

MILOŠ VANĚK:

ZA NOCI, KDY UMÍRAL

V pětáosmdesátém roce svého života, v roce 1935, se Tomáš MASARYK vzdal úřadu presidenta republiky. Tou dobou byla Československá republika pořád ještě ostrovem právního pořádku, demokratických svobod, poměrného blahobytu a mírumilovné spolupráce ve Střední Evropě, zmlávané křičem narůstajícího nacismu a fašismu, nesvobody, hrozných bíd a politické perzekuce. Znovu se hrnuly tisíce, ba desítky tisíců politických uprchlíků z balkánských zemí, z Německa a z Rakouska do tohoto útočiště. Opatřovali jsme jim stěchu nad hlavou nebo peníze na cestu do západní Evropy. V té době již za živa vyrostla MASARYKOVA postava v legendu, v Taličku. Osvoboditele, ve ztělesnění »zlatého věku Československé republiky«. Obdivu hodná vitálnost, úspěšná životní dráha, moudrost, osobní i politická mravnost a sebekázeň daly jeho postavě organicky vyrůst ve velikou, ba snad v největší mravní a politickou autoritu, jaká se kdy v které zemi zrodila, a to bez jakékoli umělé propagandy, a ovšem i bez násilí a terorismu. Nebyl jen knižním filosofem. Byl to hned od začátku veliký reformátor, jehož každé slovo bylo v souladu se skutečným jeho smýšlením a ovšem i s jeho každým činem, jako by byla sama prozřetelnost bystřila jeho intuíci směrem k dokonalování i sebe sama, i svého národa a jeho společenských složek k větší zralosti, k činům sebeosvobození a k větší odpovědnosti ve svobodě.

Byla to tato intuice, která MASARYKA vedla k tomu, aby myšlenkově československou věc spojoval s oněmi historickými proudy, jimiž žila Evropa, zejména západní Evropa.

UMÍRÁNÍ

Ještě se potom dva roky díval, jak byl slibil, »jak to vedeme«. Až nakonec, večer 13. září 1937, přišla z lánského zámku, kde trávil svůj poslední podzim, zlá zpráva. Každou hodinou pak se zvěsti horšily. Před půlnocí telefonoval Karel ČAPEK, že už není naděje. Osmdesát sedm a půl roků jako pochodový hofel zářak jeho životní síly, ale nyní nám, všem nám dohasinal. »Kdo by uměl spát, když on umírá?« — ptal se Karel telefonem a navrhl: »Přijďte, budeme bdít spolu. Umíte tak hezky nahlas mlčet.«

Užká ulice číslo 3. na Královských Vinohradech, druhé poschodí, pracovna Karla ČAPKA, vynálezce robotů a krakatitů a mlouk a autora tří svazků HOVORŮ s T. G. M. — snád v celé naší zemi jsem neznal místa určenějšího pro tuto trýznu. Té noci nám umíral více než otec: světlo našich životů, nedostížitelný vzor muže, bojovníka, myslitele, člověka.

Zprvu jsme nemlčeli. Přilíhli živou řečí k nám ještě před koncem, znova mluvil tento bezpříkladně jasný krystal života žitého nadosobně, v nezištnosti a v chrabrě, nad jiné statečně moudrosti. Znovu jsme se podívali jedinečným souladu jeho slov s činy, »αρετήν εν τω πράξει« a diplomata s vojákem svého lidu. »To nebyl jen profesor, — říkal Karel ČAPEK — byl to také plukovník.«

Karel uměl říkat, jako psával, veliké závěry jako malé: civilně, s prostou, nehledanou, oznamovací kadeností v tónu, v níž bylo zároveň také něco tázavého, jako by si byl zvykl v relativistickém svém pragmatismu skromně setrvalý v předstínaných poznání. Ale formuloval s pádnou ekonomičností stylu: »Kdo dokázal — jako on — být kovářským učněm, studentem, profesorem, poslancem, vojákem, diplomatem a nakonec i prezidentem republiky s pořád stejnou vážností, odpovědností intenzitou, důsledností, zaměřeností na jádra věci, pilným rozhodným a odvážným?« Znovu a znovu jsme se vraceli k úměrnosti a jistotě, s jakou dovedl dosovat odvahu a rozhodnost v politických činech. »Velebný kmetě!« oslovil kdysi za stará gratulant pětáosmdesátiletého básníka Svatopluka Čecha. V pětáosmdesátiletém MASARYKOVÍ však nebylo nic ze starce. Bělovousý T. G. M. se svou kostnatou, vysokou,

Ze života krajanů a exulantů

SPOJENÉ STÁTY. „Týden porobených národů“, vyhlášený již po třetí prezidentem Kennedym, se konal za účasti oficiálních osobností ve všech velkých amerických městech a měl značný ohlas mezi veřejností. — Město New York postaví v nejbližší době novou čtvrt činných domů, kterou na návrh Slovenských Sokolů pojmenuje „Masaryk Towers“. Správou „Masarykových domů“ bude pověřena zvláštní korporace, v jejíž čele bude starosta Slovenského Sokola v USA Andrej Valušek. — Na výročním sjezdu Jednoty československých spolků v Americe, která sdružuje přes padesát tisíc členů a vládne jménem přes 18 milionů dolarů byl slavnostním řečníkem Otto Kerner, guvernér státu Illinois. — Předsednictvo Čs. Společnosti pro vědy a umění v exilu se usneslo, že příští valný sjezd se bude konat v září 1963 v Montrealu na půdě francouzské university. Naproti tomu vědecký sjezd s přednáškovým seminářem bude uspořádán v září 1964 v N. Yorku. — Na valné schůzi washingtonské skupiny Čs. Společnosti pro vědy a umění byl zvolen předsedou dr. Milič Kybal, místopředsedou dr. Jaroslav Drábek ml., jednatelkou dr. Zorka Procházková a pokladníkem dr. Jansa. — Přes čtyři tisíce posluchačů připravilo v clevelandském auditoriu 11. července bouřlivé uvítání operetnímu skladateli Rudolfo Frimlovi na koncertu, který byl uspořádán v upomínku na Frimlovo působení v Clevelandu před padesáti roky. — Ve Věstníku amerického Kongresu byl uveřejněn projev senátora R. Hrušky o sokolském sletu ve Vídni a o amerických krajanech, kteří navštěvují Československo. Senátor Hruška se pochvalně vyslovil o knize „Československo“. — Prof. dr. Fr. Dvorník, který žije ve Washingtoně, dokončil své velké dílo „The Slavs in European History and Civilization“ (Slované v evropské historii a civilizaci). Kniha o 736 stranách se zabývá historií slovanských národů a kultur až do poloviny devatenáctého století. Vyšlo nakladatelství „Rutgers University Press, New Brunswick, N. J.“ — Na chicagské universitě bude na podzim zahájeno vyučování českému jazyku a přednášena česká a slovenská literatura jako povinný předmět. Profesorkou je dr. Milada Součková. —

KANADA. Prof. dr. Vladimír Krajina, který působil rok na americké universitě v Honolulu na Havajských ostrovech, se vrátil na své dřívější působiště na universitu ve Vancouveru v Britské Kolumbii, kde vyučuje botaniku a ekologii. Za jednorozhodného působení na Havajských ostrovech určil více než 560 druhů květeny Maou.

ITALIE. Dr. Josef Pluhař byl vyznamenán čestným diplomem za žurnalistickou propagaci „Elektricko-nukleární výstavy“, pořádané v Římě Akademii věd a umění, Akademií Tiberina a Legion d'Oro. — Dr. František Planner, předseda čs. komitétu papežské komise v Římě byl vyznamenán vysokou hodností — konventuálního kaplana Řádu Maltézských rytířů, která převyšuje hodnost Monsignorskou. — František Weisl, náměstek ředitele Organizace Spojených národů pro zemědělství a výživu ve Washingtonu, známý jako reprezentant UNRRY v Československu, syn lékaře Weisla z Kdyně na Šumavě, se dožil v Římě pětadesátky. Blahopřejeme!

FRANCIE. Dne 23. července zemřel v Paříži ve věku 58 let akad. sochař Jan Vlach, usedlý od mladých let v Paříži, kde měl dobré umělecké jméno. Rodák z Blovic u Plzně, přišel přes Itálii do Paříže a po absolvování Akademie výtvarných umění se stal oblíbeným žákem prof. Jeana Bouchera. Na akademii si osvojil zvláště portrétní umění a vytvořil během své kariéry nesčetné množství podobizen vynikajících osobností z čs., francouzského i mezinárodního světa, jako prezidentů Masaryka a Beneše, malíře Fr. Krupky, divadelního ředitele Jeana Vilora a j. Posledním jeho dílem byla busta předsedy Sdružení čs. dobrovolníků ve Francii Brzického k 70. narozeninám. Sochař Vlach vytvořil též několik pomníků, např. letce Fortunyho Dumesnila de Gramont a zaujímal přední místo v čs. umělecké obci v Paříži. Za poslední války byl dobrovolníkem, zúčastnil se též účinně hnutí odboje a byl vyznamenán francouzským válečným křížem.

RAKOUSKO. Tradiční velká letní slavnost Českého srdce ve Vídni se vydařila. — Pouti do Mariazell ve dnech 28.—30. července pořádané Jednotou sv. Metoděje ve Vídni se účastnilo 700 krajanů a krajanek. Dne 19. srpna byla uspořádána v chatě Českého srdce slavnost, tzv. „oslava jubilantů“. Pro krajany ve Vídni, kteří se v těchto dnech dožili vysokého věku — krajan Ludvík Horálek 86 let! — vyhrávala populární kapela „Sohaj“, známá z rakouské televize, rozhlasu a ze zájezdů v cizině.

ZAPADNÍ NĚMECKO. Nakladatelství Du Mont Schauberg v Kolíně nad Rýnem vydalo knihu „Gotika západu“ od Hanse Jantzena, která obsahuje též kapitolu, věnovanou Petru Parléři z Gmündu, staviteli svatovítského dómu v Praze. Autor knihy dokazuje, že i v době vrcholné gotiky byly naše země vedle Paříže hlavními středisky tehdejší vzdělanosti.

Jubilejní slet svobodného Sokolstva v zahraničí ve dnech 6.—9. července 1962 ve Vídni byl vskutku důstojnou oslavou stého výročí trvání Sokola a současně radostnou a úspěšnou přehlídkou sokolského nadšení. Byl zahájen v pátek 6. července 1962 nadmíru zdařilým koncertem Vídeňských filharmoniků, kteří pod taktovkou našeho slavného Rafaela Kubelíka předvedli hudbu Smetanovu, Dvořákovu a Sukovu. V neděli 8. července 1962 na stadionu Českého srdce ve Vídni vidělo deset tisíc návštěvníků zdařilé vystoupení asi jednoho tisíce cvičenců všech složek z amerických, kanadských, západoevropských a vídeňských sokolských Jednot. Byl to nadšený hold svobodných Sokolů sokolské myšlence, ale také vyznání odporu proti každému zotročování člověka a každé diktatuře a komunistickému násilí, jež zotročuje naši milovanou vlast — Československo. Naše záběry ze sletu: na horním obrázku je nástup cvičenců Americké obce Sokolské, uprostřed: dr. A. Hřebík a ses. M. Provazníková si zřejmě šeptají nějaké sokolské tajemství a na dolním obrázku je dr. Juraj Slávik v rozhovoru s paní Jarmilou Novotnou a paní A. Hřebíkovou. Foto: adk.

DALŠÍ ÚTĚK Z ČSSR

Dne 27. července 1962 se dvěma československým občanům podařilo uprchnout do Rakouska, kde požádali o politický asyl. Jsou to 25letý Jiří Skotal a Eduard Řehulka, který je stejného stáří. Oběma se podařilo proniknout drátěnými překážkami, přičemž byl Jiří Skotal zraněn. Řehulkovi se podařilo uniknout bez zranění. Uprchlíci byli nespokojeni se životními a politickými poměry v Československu.

DR. VÁCLAV VONDRÁK ZEMŘEL

V Santiagu de Chile zemřel 4. července 1962 ve věku 82 let dr. Václav Vondrák, tvůrce slavné České družiny a československé brigády na Rusi za první světové války. Patřil k těm, kteří se rozhodným způsobem zasloužili o vybudování Československé republiky. Roku 1927 odešel do ciziny, avšak až do smrti si udržel pevnou víru a lásku k českému národu. Byl pohřben v Santiagu na ruském hřbitově vedle své zesnulé choti.

Slovičko nejmenších

Josef HORA:

NA LÁNSKÉM HRBITOVĚ

Na lánském hřbitově s dělníky, chalupníky spí věčný sen. Poutníci se všech stran mu nesou svoje díky; a nový den bez něho — s ním jde přec nad naši domovinou v budoucí čas. Učitel odešel, dál slova jeho plynou, čin jeho kolvi v nás.

Co říkal prezident T. G. Masaryk:

Láska je jistě v životě to nejvyšší. Jestli mám svého bližního rád, jestli mám milovat svou vlast, pak musím pracovat a naučit se pracovat. Láska je práce, nesmíme o lásce jen mluvit, ale pracovat pro svého kamaráda, pro své rodiče, pro své přátele.

*

Byl jsem v časném mládí pečlivě vychováván a ošetrován svou dobrou matkou, jejíž obětavé lásce děkuju za všechno. Sladké hodiny domovské lásky a míru budou mi vždy nejpříjemnějšími vzpomínkami. Láska k rodičům a sourozencům, dvěma bratrům, bývala mi často v trudných hodinách jediným, ale bohatým pramenem vnitřní spokojenosti.

*

Dobrá kniha je člověk, je více, je duší člověka. Na dobrou knihu můžeme pohlížet jako na dopis člověka moudrého, milý, snad obšírný, ale poučný; ovšem dopis tomu, kdo dovede číst. Kniha je nejlepším přítelem.

Jak vznikly „Hovory s T. G. M.“

O tom, jak vznikla knížka „Hovory s T. G. M.“ vypravuje spisovatel Karel Čapek:

„Jednou — bylo to v Topolčiankách — přešlo celý den. Pan prezident Masaryk se svými hosty seděl u krbu s hořícími poleny, rád se totiž díval do živého ohně. A jak tak byla řeč, začalo se mluvit, jak to bylo za války a kdy se kdo octl v nehorší situaci.

„Má nehorší situace“, začal pan prezident, „to bylo, když jsem za války přišel do Moskvy.“ Vystoupil v Moskvě na nádraží a slyšel střelení. Šel pěšky do hotelu, ale před nádražím ho zastavili vojáci. Prý nelze dál, stříli se tam. Přece se dostal na náměstí, ale tam se stříli s obou stran.

„Jdu“, vypravoval, „a přede mnou jde člověk, dá se do běhu a vklouzne do velikých vrat, která mu otevřeli. Byl to hotel Metropol. Tož já za ním, ale zatím mně zabouchli vrata před nosem. Tluču na ně a volám: Co to děláte, otevřete!“

„Jste náš host?“ volal na mne portýr. „Jinak vás nemůžeme pustit, máme obsazeno!“

Nechtěl jsem lhát, tož jsem na něho vykřikl: „Nedělejte hlouposti a pusťte mne!“ On se zarazil a pustil mne dovnitř.“ —

Pan prezident se rozpovídal a vzpomínal na obléhání hotelu Metropol, na boje v Kijevě a na naše hochy, jak říkal legionářům. Ale mne upoutala jedna malá větička, to „nechtěl jsem lhát“.

Stříli se na moskevském náměstí, s obou stran cvakají kulky o dlažbu i průčelí domu a profesor Masaryk stojí před zavřenými dveřmi hotelu, kam ho nechtěl pustit. Kdyby řekl, že je hostem, byli by ho pustili hned, ale on ani v tu chvíli, kdy jde o život, nechce lhát. A pak to vypravuje, jako by se to rozumělo samo sebou, jen suchou a malou větičkou: „Nechtěl jsem lhát.“ To bylo všechno —

Tedy po prvé zapsal a otiskl jsem slova pana presidenta. Jen pro tuto jedinou malou větičku, aby nezapadla, aby si jí jednou někdo všiml, jak je krásná ve své prostotě a samozřejmosti. A pak mi zase nepřišlo na mysl, že bych si měl zaznamenat, co takto občas slyším. Po léta jsem na to nemyslel.

Až jednou — zas to bylo v Topolčiankách — seděl jsem a povídal s panem prezidentem pod starými kaštanými. Byl podzim a co chvíli bouchl zralý, brunaťný plod kaštanu o tvrdou zem. Přinesli poštu. Pan prezident četl své listy a také já jsem dostal dopis. Když jsem jej přečetl, zasmál jsem se a řekl panu prezidentovi: „Tady na mně chtějí, abych napsal Vaš životopis. Jako bych to dovedl! Na životopis musí být člověk aspoň trochu historikem, číst spoustu pramenů, ověřovat je a já nevím co ještě.“

Pan prezident pokyvl hlavou: „Psát životopis, pravda: těžký úkol.“

Bylo ticho, jen ty zralé kaštanové pršely, až to kolem bouchalo a poskakovalo. Vzpomněl jsem si, jak pršely a bouchaly ty kulky na náměstí v Moskvě a v Kijevě. „Ledaž bych“, řekl jsem, „napsal o tom co jste mně tak po chvíli sám o sobě vypravoval. To by byl také skoro životopis.“

Pan prezident se usmál: „Nu, dělejte si se mnou co chcete.“

„Ale to byste mně musel pomoci, kdybych něco nevěděl“, naléhal jsem.

Pan prezident vstal. „Co dělat, pomohu“, řekl odevzdaně. „Ale teď musím do práce.“

Tak došlo k tomu, že začaly být psány „Hovory“.

DOBŘE VAŘÍ — DOBŘE SLOUŽÍ

VASATA

VZORNÁ ČESKOSLOVENSKÁ RESTAURACE

339 EAST 75th STREET, NEW YORK 21, N. Y.

TEL. RH 4-9896